

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 14

21 лютого 2013 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 14 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Ситуація у Верховній Раді України в оцінках
політиків та експертів **4**

Горовая С.

Украина – самый . . . самый «пират»?.. **16**

Законодавча влада 21

Виконавча влада 27

Політика 34

Економіка 39

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **43**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Робочий візит Президента України В. Януковича до Республіки Польща

20–21 лютого Президент України В. Янукович перебуває у Польщі з робочим візитом.

20 лютого В. Янукович у резиденції Президента Польщі у Віслі зустрівся зі своїм польським колегою Б. Коморовським.

Головними темами переговорів стали підготовка до саміту Україна – ЄС, який пройде 25 лютого, і готовність України виконати умови підписання Угоди про асоціацію.

21 лютого пройде тристороння зустріч із Президентом Словаччини І. Гашпаровичем.

Раніше Б. Коморовський в інтерв'ю ЗМІ заявляв, що має намір переконати В. Януковича «виконати цілий ряд жестів, які підтверджують волю наближення України до західного світу і збільшують шанс підписати Угоду про асоціацію на саміті Східного партнерства, який відбудеться в листопаді цього року». «Будемо закликати не тільки до жестів, але також і до приведення до дій обіцяних реформ у сфері юстиції», – обіцяв Б. Коморовський.

На порядку денному переговорів також питання активізації співпраці в регіональних форматах у Центрально-Східній Європі, зокрема, участі України в спільних заходах країн Вишеградської четвірки.

Крім того, передбачається обговорити тему транскордонної взаємодії, поглиблення торгово-економічного співробітництва, співробітництва у сферах енергетики і транспорту, розвитку культурно-гуманітарних зв'язків *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 19,20.02).*

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Ситуація у Верховній Раді України в оцінках політиків та експертів

Відповідно до ст. 83 Конституції України, «чергові сесії Верховної Ради України починаються першого вівторка лютого і першого вівторка вересня кожного року». Проте на сьогодні розпочати чергову сесію українському парламенту не вдалося. Опозиція, яка досить часто звинувачує владу в недотриманні Конституції, сама намагається діяти не зовсім конституційними методами, виправдовуючи свої дії боротьбою за законність. Перед початком другої сесії Верховної Ради VII скликання опозиція заблокувала трибуну парламенту. Депутати вимагали забезпечити персональне голосування народних обранців у Верховній Раді. Для цього, за їхніми словами, необхідно ввести систему для голосування «Рада-3», яку вже встановлено в сесійному залі. У разі невиконання цих вимог опозиція обіцяє постійно блокувати трибуну.

При цьому лідер об'єднаної опозиції А. Яценюк поінформував, що опозиція подасть до Конституційного Суду подання щодо неконституційності законопроектів, які проголосував новий парламент. Народний депутат також запевнив, що опозиція готова голосувати в парламенті шляхом підняття рук або бюлетенями.

У свою чергу лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок заявив: «Ми будемо стояти до того часу, поки влада не включить систему “Рада-3”».

Лідер фракції УДАР В. Кличко також запевнив, що опозиція не має наміру розблокувати трибуну Верховної Ради доти, доки їхні умови не буде виконано. Політик не виключає дострокових виборів до Верховної Ради у випадку, якщо компромісу між опозицією і більшістю не буде знайдено. Він за-

певнив, що опозиція готова до позачергових парламентських виборів, якщо робота ВР не відновиться. «Ми не виключаємо дострокових виборів і готові до цього! Упевнений, що ми відстоїмо інтереси кожного виборця», – зазначив лідер УДАРу.

Натомість представники більшості розкритикували подібні заяви. При цьому вони зазначили, що не бояться розпуску парламенту. Зокрема, народний депутат від Партії регіонів Н. Шуфрич запевнив, що його партія не боїться перевиборів. «Ми не стали розблоковувати трибуну, щоб їхню дур було видно! І готові надати їм таку можливість протягом 30 днів. Ми виборів не боїмося!» – сказав він.

Подібну думку оприлюднив ще один народний депутат фракції ПР В. Колесніченко. За його словами, фракція Партії регіонів наразі не має намірів силою розблоковувати Верховну Раду. «У нас достатньо сил і можливостей в одну-дві хвилини зробити зачистку й працювати. Але навіщо нам це робити?» – запитав він. Водночас В. Колесніченко зазначив, що «регіонали» не шукають компромісу з опозицією для розблокування парламенту. «Ми не маємо намірів давати можливість представникам меншості, які порушують кримінальне законодавство й Регламент, зберегти своє обличчя. Як туди залізли, так нехай і злізають. Тому що, порушуючи закон і Регламент, вимагати від нас чогось неможливо», – заявив він.

Натомість його колега по фракції М. Чечетов заявив, що Верховну Раду розблокують і швидко ухвалять зміни до закону про вибори, щоб піти на перевибори за мажоритарною системою. За його словами, його політична сила не може дозволити, щоб з нею говорили мовою ультиматумів, до того ж опозиція висуває неконституційні вимоги. «Парламент – як якась забігайлівка: по ночах горілку п'ють, варениками закушують. Такого паплюження парламенту ще не було! Разом із громадськістю ми присоромимо їх і примусимо працювати», – заявив М. Чечетов.

Представники влади вважають, що опозиція, блокуючи парламент, дискредитує насамперед себе. Якщо ж блокування парламенту триватиме, то М. Чечетов не виключає проведення позачергових виборів, до того ж за новим виборчим

законом. «Ми на п'ять хвилин розблокуємо Верховну Раду, як на харківських угодах – інтелігентно, культурно, щоб нікому зачіски не зіпсувати, ухвалимо зміни до закону й підемо на перевибори за мажоритарною системою», – заявив він.

Утім, поки що підстав для дострокових виборів немає. На це звернув увагу лідер фракції Партії регіонів О. Єфремов. За його словами, достроковий розпуск парламенту й переобрання Верховної Ради на сьогодні не є реальним. «Це нереальна абсолютно річ. На сьогодні таке влаштувати в державі, коли в економіці і у світі тяжка ситуація. Щоб іти на цей шлях, то це треба бути абсолютно безвідповідальним і не розуміючим нічого політиком. Тож, безумовно, такого сценарію розвитку подій ми не допустимо найближчим часом. І не тому, що ми не хочемо виборів. Це не проблема, але влаштувати спектаклі заради когось, чийогось бажання – це абсолютно абсурдно», – сказав О. Єфремов. Разом з тим він не виключає компромісів. О. Єфремов зазначив, що у Верховній Раді слід створити робочу групу з виходу із кризи.

Заступник голови фракції «Батьківщина» С. Соболев із цього приводу заявив: «Ми погодимося за умови, що 50 % групи становитимуть представники опозиції. Мета її роботи – технічне вирішення питання про те, як задіяти сенсорну кнопку, при цьому на час роботи групи голосування у Верховній Раді повинні проходити шляхом підняття рук», – наголосив він.

Проте, на думку експертів, система «Рада-3» може й не запрацювати. Адже вона має певні вади. Після перевірки цієї системи спікер українського парламенту В. Рибак заявив, що рішення про введення системи голосування «Рада-3» ні за яких обставин не буде прийнято. «Хіба цю систему ми очікували?.. Цю систему, сенсорну кнопку й запускали, щоб фальсифікувати голосування у Верховній Раді. Тому керівники, які п'ять років тому зробили цю систему, її не запускали, а сьогодні наполягають, щоб я узаконив фальсифікацію», – зазначив В. Рибак, маючи на увазі, що тестування «Ради-3» показало її вразливість.

У Партії регіонів не виключають можливості тиску на опозицію через суд. Зокрема, як інформують ЗМІ, «регіонали» пропонують надати Вищому адміністративному суду право позбав-

ляти депутатів мандата за блокування трибуни. Відповідний законопроект вніс на розгляд Верховної Ради депутат-«регіонал» В. Олійник. «Згідно зі ст. 5 Конституції єдиним джерелом влади є народ, і він вибирає депутатів, але депутати, коли писали Конституцію, з народом не радилися... І в цілому він не міг втрутитися в процес формування», – зазначив В. Олійник.

За його словами, народні депутати врегулювали тільки частину відносин між собою і народом. У запропонованому ним законопроекті про внесення змін до деяких законів «Про забезпечення роботи Верховної Ради» передбачається через судову систему, якій підсудні всі правові відносини в державі, вирішити проблему прогулів, блокування, неперсонального голосування народних депутатів тощо. «Я пропоную надати право спікеру Верховної Ради за наявності таких речей (прогулів, блокування, неперсонального голосування депутатів, блокування президії) звернутися до суду, або одноосібно, або за вимогою 226 депутатів, або відповідно до третього варіанта, якщо є підписи 10 % виборців від списку по округу, за процедурою, встановленою законом», – підкреслив народний депутат. Як відомо, така процедура існує відносно депутатів місцевих органів влади, тому, на думку В. Олійника, можна її ввести і щодо депутатів Верховної Ради.

У Партії регіонів вважають, що опозиція, заблокувавши роботу ВР, намагається дестабілізувати ситуацію в країні, викликавши цим настороженість світових фінструктур в умовах кризи і виставленого «Газпромом» рахунку на 7 млрд дол. Таку думку висловила народний депутат України, член парламентської фракції ПР О. Бондаренко. «Блокуючи роботу парламенту, опозиція намагається створити штучну кризу, погіршити фінансові рейтинги країни в умовах, коли потрібно повертати понад 6 млрд дол. боргів», – заявила народний депутат.

За її словами, представники опозиції розраховують на те, що конфлікт у парламенті викличе настороженість у МВФ і питання про надання кредиту за програмою stand-by буде відкладено. «Вони сподіваються, що в найтяжчій ситуації світової кризи уряд М. Азарова не впорається із ситуацією, курс гривні знизиться. Проте такий сценарій боляче вдарить

по простих громадянах, у тому числі прихильниках самої опозиції», – додала О. Бондаренко.

Вона також зазначила, що російський газовий монополіст теж розраховує на дестабілізацію ситуації в Україні. «Це дасть змогу за копійки прибрати українську ГТС до своїх рук. Кабальний контракт Ю. Тимошенко був першим кроком. Створення штучної кризи руками “Батьківщини” та її сателітів в умовах, коли виставлено рахунок на 7 млрд дол., це – наступний логічний крок газової монополії», – переконує О. Бондаренко.

Подібну думку висловив і міністр закордонних справ Л. Кожара. За його словами, блокування роботи Верховної Ради негативно позначиться на результатах саміту Україна – ЄС. «Блокування матиме негативні наслідки для саміту. Бездіяльність Верховної Ради може негативно позначитися на висновках Європейського Союзу», – зазначив Л. Кожара.

Він вважає, що опозиція, блокуючи парламент, блокує євроінтеграцію України. «Сьогоднішня традиція виглядає як антиєвропейська. Блокування Верховної Ради – це не європейська традиція, це не європейські стандарти», – підкреслив міністр закордонних справ.

Комуністи також вважають, що опозиція зацікавлена в дестабілізації ситуації в країні, і сподіваються від цього отримати політичні дивіденди. «Розмови й конфлікти навколо ідеї запровадження сенсорної кнопки у Верховній Раді – це привід для розхитування ситуації», – заявила депутат від фракції КПУ О. Калетник. Вона зазначила, що опозиція, як і влада, вже працює на майбутні президентські вибори. «Якби опозиціонери дійсно хотіли позбутись у парламенті “кнопкодавства”, то вже давно зробили б усе необхідне для цього. Тим більше якщо опозиція вважає себе ефективною, то вона може поставити завдання і добитися результатів», – наголосила О. Калетник. На її переконання, опозицію, як і владу, попри усі «благі наміри», насамперед цікавить 2015 р., коли мають відбутися наступні президентські вибори.

Лідер комуністів П. Симоненко висловив припущення, що опозиція має наміри перекласти свою безвідповідальність за незаконне встановлення системи «Рада-3» на плечі інших.

Відповідаючи на запитання, чому в парламенті не можна ввести у дію «сенсорну кнопку», комуніст наголосив: «Коли ця кнопка була поставлена? Значно раніше. І за це, до речі, було заплачено державними коштами, і кошти ці використані не за призначенням». На його думку, за це має хтось відповідати. Опозиція боїться відповідальності. П. Симоненко також запевнив, що комуністи завжди голосували тільки персонально: «Хтось робить зауваження комуністам, що ми не ходимо на роботу, що ми чиймись картками голосуємо? Ми всі голосуємо самі», – зазначив лідер фракції КПУ. За його словами, не в кнопці справа, а у відповідальності народного депутата за те, що він має мандат. «Так, я дуже занепокоєний тим, що так звана опозиція сьогодні намагається зробити. Їхні депутати можуть байдикувати й не будуть виконувати конституційних зобов'язань, а інші мають ходити на роботу й голосувати», – зазначив народний депутат.

Тим часом Партія регіонів готує кримінальну справу проти лідера фракції ВО «Батьківщина» А. Яценюка. Про це повідомив народний депутат від ПР В. Лук'янов. Зокрема, він заявив, що особисто звертається до Генерального прокурора про відкриття кримінальної справи у справі зловживань у процесі виділення коштів на купівлю і встановлення системи для голосування у ВР «Рада-3». За його словами, кошти на цю систему виділялися з парламентського бюджету за одноосібним рішенням А. Яценюка, який на той час був головою парламенту. «Нехай прокуратура розслідує цю справу. Коли ми кажемо про “Раду-3”, то тут є питання зловживання бюджетними коштами. Цю систему профінансовано з порушенням законодавства й порядку використання бюджетних грошей. За таке чиновники низького рангу несуть кримінальну відповідальність», – зазначив «регіонал».

Він підкреслив, що у кошторисі Верховної Ради не було закладено коштів на розробку нової системи «Рада-3», і нагадав, що вже є не одна кримінальна справа за нецільове використання бюджетних грошей. «Причетним до системи “Рада-3” є перша особа блоку “Батьківщина” – А. Яценюк, тому що не було узгодження з Бюджетним комітетом,

не було закладено фінансування цієї системи в кошторисі ВР», – наголосив В. Лук'янов.

Оцінюючи ситуацію, яка склалася в парламенті, експерти відзначають її непередбачуваність. Адже іноді проблема, яка легко усувається, стає причиною протистояння. Зокрема, керівник Агентства моделювання ситуацій В. Бала зауважив: «Насправді абсолютно технічне питання звели до політичної боротьби, яка нагадує серйозний політичний екзаме́н, від результату якого залежатиме подальше політичне життя цього парламенту». За його словами, ситуація вже дійшла до того, що опозиція мусить довести виборцеві свою здатність виконувати передвиборні обіцянки, змусивши більшість дотримуватися закону, можливо, і не надто європейськими методами. При цьому експерт вважає, що така ситуація є логічною, бо рано чи пізно опозиція вдалася б до таких дій. Позбутися «кнопкодавства» можна лише в технічний спосіб. «Впровадивши систему “Рада-3” із сенсорною кнопкою, утримуючи яку, депутат має натискати “за” чи “проти”. І цю систему теж потрібно поступово вдосконалювати», – вважає експерт.

На його думку, провладна більшість винна в ситуації, яка склалася навколо блокування трибуни й президії Верховної Ради. Провладна більшість сама спровокувала цю ситуацію. Хочуть вони чи ні, але мусять цю проблему «розкрутити». Для опозиції ж суто технічне питання – персональне голосування і введення системи «Рада-3» – перетворилося на знакове політичне. «Проблема для влади в тому, що, блокуючи трибуну, опозиція вимагає речі, які прописані в законі. Думаю, якщо провести соціологічне дослідження, то матимемо понад 50 % людей, які підтримують персональне голосування депутатів. Щодалі влада затягує процес вирішення цього питання, то більше вона програє», – зазначив В. Бала. За його словами, опозиція має йти до кінця, щоб це питання вирішилося. «Це справа політичного бонусу. Довівши справу до кінця, опозиція матиме моральну перевагу, візьме ту ступінь довіри населення, яку влада їй зараз подарувала», – зазначив В. Бала.

Експерт переконаний, що примирення між владою та опозицією неможливе. «І влада, й опозиція зацікавлені в серйозному протистоянні, щоб мобілізувати своїх прихильників», – зауважив В. Бала. Водночас, на його думку, судові позови на дії порушників чи то відміна законів, які ухвалено саме в спосіб «голосування за свого сусіда», не стануть дієвим правовим механізмом у боротьбі. «Бо ця тяганина зазвичай дуже затягується і більшість рішень, на жаль, суди виносять на користь влади», – підкреслив В. Бала.

Однак іншої думки керівник аналітичного центру «Відкрита політика» І. Жданов. На його переконання, значущість судового вирішення цієї проблеми не слід відкидати. «Суди – це ефективно, бо в кінцевому результаті справи доходять до Європейського суду з прав людини, як справа судді Волкова, де ЄС своїм рішенням засудив цю депутатську “традицію”. І немає значення, хто оскаржуватиме ці дії: депутати чи пересічні громадяни», – зазначив І. Жданов.

На його думку, за процедурою адміністративне судочинство не надто довго розглядає такі справи й коло інстанцій для оскарження обмежено. «Це той правовий шлях, який потребує часу, а питання насправді є нагальним, тому технічне вдосконалення процедури голосування – є найоптимальнішим і найшвидшим варіантом», – вважає експерт.

При цьому І. Жданов зазначив, що це питання одного дня, замінити техніку можна за одну ніч, щоб унеможливити голосування за іншого. «Але потрібна лише політична воля, якої, як бачимо, немає нині в більшості. Достатньо постанови ВР про встановлення сенсорної кнопки або ж розпорядження Голови Верховної Ради», – підкреслив І. Жданов.

Політолог припускає, що таке особисте голосування не на руку провладній більшості, адже доведеться ходити на роботу, а вони цього не хочуть. Експерт згадує ситуацію, коли обирали Ю. Тимошенко на пост Прем'єра, тоді Партія регіонів, перебуваючи в опозиції, теж вимагала особистого голосування, і більшість їй поступилася, кожен віддавав свій голос встаючи, і все було зрозуміло.

Як зазначають експерти, в українських судах уже є кілька звернень від громадян, які оскаржили дії народних обранців в ухваленні важливих рішень. Зокрема, член партії УДАР подав два позови до Рівненського окружного адмінсуду на дії Голови Верховної Ради через голосування на посаду голови Національного банку та на фракцію Партії регіонів за грубе порушення Конституції і Регламенту. У цій справі вже відкрито провадження.

За інформацією ЗМІ, понад 87 % громадян України заявили, що підтримують ідею позбавляти мандата народних депутатів, які голосують чужими картками, про це говорять результати соціологічного опитування Центру ім. О. Разумкова і Фонду «Демократичні ініціативи».

При цьому директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов вважає, що опозиція, вимагаючи введення персонального голосування, навряд чи готова до розпуску парламенту й дострокових парламентських виборів. «Хоча для влади розпуск парламенту й нова Верховна Рада менш вигідні, оскільки навряд чи вона отримає таку ж кількість депутатських мандатів, як після жовтня 2012 р. Проте й для опозиції не все так просто. Насамперед з фінансових міркувань, а також виходячи з того, що з опозиційної трійки найбільше від дострокових виборів виграє “Свобода”. Можливо, ще й УДАР, але не “Батьківщина”, яка нині переживає не найкращі часи: внутрішні розбіжності, гра лідерських амбіцій тощо», – зазначає політолог.

У цілому ж він припускає, що сьогодні розраховувати на дострокові парламентські вибори серйозних підстав немає, зокрема і в опозиції. Тому блокування як стратегічна гра навколо відкриття сесії Верховної Ради відбувається не заради нових виборів, а заради того, щоб змусити провладну більшість грати за конституційними нормами, за нормами Регламенту, які сьогодні відстоює опозиція та які з тактичного погляду вигідніші опозиції, а не владі. За словами експерта, наполягаючи на дотриманні конституційної норми персонального голосування, опозиціонери, по-перше, демонструють прихильність до Конституції, конституційних норм і принципів легальності й

легітимності, що має морально-політичний ефект. З іншого ж боку, вони технологічно ускладнюють роботу провладної більшості, яка звикла працювати не в повному складі.

Проте, на думку В. Карасьова, чим ближче до вступу норми про право розпуску Верховної Ради України (а така можливість настає після 30 днів, відколи найвищий законодавчий орган перестав працювати), то менш конфронтаційними і більш компромісними будуть дії опозиції і влади.

Політолог О. Голобуцький вважає, що пошуки компромісу в ситуації, яка склалася у Верховній Раді, мають йти від Президента. Політолог, зокрема, наголосив: «Вони можуть, звичайно, домовитися. Наприклад, предметом домовленості може стати один день для голосування. Але в цьому питанні і у влади, і в опозиції має бути стратегічне мислення. Поки що як одна, так й інша сторона діють тактично. Вони вв'язуються в щось, входять в якийсь протест, а потім не знають як з нього вийти».

На думку експерта, влада сьогодні робить кроки, які можуть слугувати ще більшому загостренню ситуації. Прикладом є нещодавнє рішення ВАС України щодо позбавлення двох депутатів мандатів. «Крім того, за нашої форми правління все ж таки ініціатором компромісу має бути не фракція Партія регіонів, не спікер, а Президент. Це логічно, бо ми живемо за президентсько-парламентської республіки. Те, що буде далі, вирішується в одному-двох кабінетах, спрогнозувати це неможливо», – зауважив О. Голобуцький.

Він вважає, що влада нині розуміє, що силовим методом розблокування парламенту проблему вирішити все ж таки не вдасться. «Влада усвідомлює, що силовий метод зняття блокування не буде на її користь. Період, коли “регіони” показували, що вони є сила, що вони все можуть, що вони зможуть зламати будь-який сценарій, будь-яке блокування, уже закінчився. Вони це показували протягом 2,5 років, і від цього країні жити краще не стає», – пояснив він. За словами експерта, особливо перед тим, коли ми чекаємо рішення МВФ із приводу чергового траншу, порушується питання щодо євроасоціації, силовий метод не є виходом. «Тим паче, треба

розуміти, що такого варіанта, як при харківських угодах чи в інших ситуаціях вже не буде. Тому що є “Свобода”, є УДАР, у яких є свої інтереси. Тоді це була просто політична гра, а зараз вже реально йде гра на президентські вибори. І тут вже люди (опозиція) фізично готові протистояти, боротися, бо гра цього вартує», – вважає політолог.

У свою чергу голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко вважає, що безпосередньо у факті блокування Верховної Ради є образа й невдоволення опозиції тим, що їй не дали провести позачергову сесію ВР, коли йшлося про пряме конституційне право опозиції. Але й тема персонального голосування для опозиції важлива з багатьох причин. Адже це пряма конституційна норма, і те, що вона не виконується, дуже серйозно «б’є» по довірі й повазі до парламенту в цілому. «Для опозиції ця тема також була важлива на виборах, вони обіцяли домогтися персонального голосування і тепер виконують свою передвиборну обіцянку», – зазначив В. Фесенко.

Ще одним важливим мотивом є те, на думку експерта, що опозиціонери бачать проблеми в більшості з дисципліною, оскільки частина депутатів Партії регіонів просто не відвідує засідання ВР, і навіть якщо вони й перебувають у Верховній Раді, результативне голосування може відбутися тільки за підтримки комуністів і частини позафракційних депутатів.

Разом з тим В. Фесенко акцентує увагу на тому, що в цій ситуації для опозиційних сил дуже важливо отримати партійний пропагандистський ефект. «Чому зараз УДАР опинився в авангарді? Вони навіть використанням червоних регланів показують виборцям, мовляв, “дивіться, це ми блокуємо Раду, а не “Свобода” й “Батьківщина”! Адже в перший тиждень роботи Верховної Ради партія В. Кличка опинилася в тіні “Свободи” й “Батьківщини”. І тепер, щоб виокремитися на загальному тлі опозиції, вони вдалися до такого прийому: стали головними ініціаторами й головною блокувальною силою», – переконаний В. Фесенко.

Більшість експертів вважають, що влада й опозиція повинні знайти компроміс. Парламент має працювати, країна

потребує важливих рішень, які б «працювали на людей», зокрема зміни до бюджету, вирішення соціально-економічних проблем. Крім того, потребують вирішення питань, спрямовані на наші зовнішні інтереси, зокрема на європейську інтеграцію.

Значна частина вимог Європи стосується саме ухвалення законодавчих актів. Це може зробити тільки Верховна Рада. До цього аргументу насамперед мала б прислухатись опозиція. Як зазначив В. Фесенко, теоретично, існує можливість розблокування трибуни «через компроміс». Була б політична воля. Складність ситуації в тому, що обидві сторони мають піти на поступки. «Збереження політичного обличчя, небажання виступати стороною, яка програла, – от що зупиняє компромісний варіант. Тому ситуація затягується і набуває форми глухого кута», – зазначив експерт.

На думку експертів, парламент найближчим часом усе ж працює. Але якщо цього не станеться, тоді розблокування парламенту можна прогнозувати вже після саміту Україна – ЄС, який заплановано на 25 лютого (*У Раді відірвані руки, радянські агітки, а Пováлій смішно* // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 5.02; *Кличко говорить про дострокові вибори, «регіонали» готові дати 30 днів* // <http://www.pravda.com.ua>. – 2013. – 6.02; *У Компартії пояснили, для чого опозиції так потрібна сенсорна кнопка* // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 9.02; *Партія регіонів просить ГПУ відкрити кримінальну справу проти Яценюка* // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 6.02; *Рыбак ни при каких обстоятельствах не примет систему «Рада-3»* // <http://politics.puls.kiev.ua>. – 2013. – 17.02; *Партія влади розблокувати Раду наміру не має* // <http://tvi.ua>. – 2013. – 16.02; *Министр обвинил оппозицию в провале грядущего саммита с ЕС* // <http://kontrakty.ua>. – 2013. – 19.02; *«Регіонал» пропонує через суд звільняти депутатів за блокування* // <http://www.pravda.com.ua>. – 2013. – 18.02).

**С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммуникациям**

Украина – самый ...самый «пират»?..

Международный альянс интеллектуальной собственности (ИПА) рекомендует присвоить Украине статус Priority Foreign Country и немедленно приостановить право Украины на получение льгот по «Обобщенной системе преференций». Об этом, как сообщают СМИ, говорится в сообщении ИПА.

В ближайшее время это предложение должно рассмотреть и принять решение торговое представительство США. На сегодняшний день Украине присвоен статус Priority Watch List вместе с Аргентиной, Чили, Китаем, Коста-Рикой, Индией, Индонезией и Россией. Статуса Priority Foreign не имеет ни одна страна (<http://minfin.com.ua/2013/02/08/717178/>, 08.02.2013).

В случае решения Торговой палаты США отнести Украину в категорию приоритетных иностранных государств, стране угрожает принятие санкций в соответствии с законом Special 301. Он подразумевает исключение страны из программы Общей системы привилегий (Generalized System of Preferences – GSP). Эта программа правительства США направлена на поддержку экономического роста развивающихся стран. В соответствии с ее условиями, представителям 140 стран разрешается беспошлинно ввозить в США более 3,4 тыс. наименований товаров. Особо следует обратить внимание на то, что по подсчетам ИПА, программа GSP позволила за 11 месяцев 2012 г. продать в США беспошлинных украинских товаров на сумму около 70 млн долл.

«Среди проблем Украины свирепствующее пиратство онлайн и обычных товаров, правительственные решения против законопослушных членов общества, а не против мошенников, и повсеместное использование нелицензионного программного обеспечения на предприятиях и в правительственных организациях», – говорится в сообщении, пишут СМИ.

В ИПА также подчеркивают, что уровень пиратства и защиты лицензионных прав ухудшились за последние два года.

«Широко распространено в Украине как бесплатное, так и платное скачивание музыки и фильмов. Многие рынки и уличные киоски в Украине по-прежнему изобилуют нелегальными копиями музыкальных записей, фильмов и программного обеспечения всех видов», – отмечает ПРА.

В альянсе подчеркивали, что использование нелицензионного программного обеспечения (ПО) в Украине является настолько обычным делом, что пиратские программы используют даже органы власти, призванные бороться с пиратством – а именно правительство, МВД, Госналогслужба и прокуратура (<http://www.profinews.com.ua/get.php/48780/ssha-obvinyayut-pravitelstvo-azarova-v-ispolzovanii-nelegalnogo-po>, 11.02.2013).

В качестве подтверждения приводится такой факт: в бюджете на 2013 г. на закупку ПО для госучреждений отведено 100 млн грн. Это составляет 10–20 % от необходимой суммы, если ПО будет лицензионным. Более того, правительство уже заявило о планах сокращения даже этого бюджета.

Однако больше всего в ПРА недовольны сайтом EX.ua, который, по их мнению, ответственен за распространение половины всего нелегального контента в Украине.

При этом, как убедился альянс в прошлом году, государство не может справиться с ситуацией. «Для американской ассоциации непонятно, как такое возможно: EX.ua, который ежегодно попадает во все списки крупнейших пиратских сайтов, не просто признан невиновным, но в его защиту выступил народный депутат – сын действующего Президента», – пояснил управляющий партнер юридической компании Jurimex Ю. Крайняк. Следует напомнить, что народный депутат В. Янукович-младший (Партия регионов) направил депутатский запрос в МВД с требованием разблокировать EX.ua (<http://korrdon.info/ukraine/43197-sayt-exua-zatyagivaet-ukrainu-v-ekonomicheskiiy-krizis.html>, 11.02.2013).

Многие эксперты считают, что получение статуса приоритетной страны делает перспективу применения санкций практически решенным вопросом.

«Подобный статус ПРА применял в отношении Украины в 2001 г. Сразу после этого США исключили страну из программы

GSP до 2006 г.», – отметил партнер юридической фирмы «Трайдент» Д. Гузий.

В настоящее время США снова будут рассматривать предложение ПРА, и после консультаций с украинским правительством и правообладателями вынесут вердикт – скорее всего, отрицательный для Украины, считает он. «Как бы мы не пытались вести переговоры, у США теперь есть железный аргумент – они уже два года предупреждали нас о возможности такого исхода», – считает Ю. Крайняк (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2013/02/11/6983233/>, 11.02.2013).

Председатель Пиратской партии Украины С. Ярыгин в своем комментарии ситуации подчеркнул, что три четверти ВВП США составляет оплата нематериальных активов. Среди них львиную долю занимает так называемая «интеллектуальная собственность». Говоря о том, что пиратские программы используют даже органы власти он отметил, что «в Европарламенте используют открытый, а не ворованный продукт. Если бы наши государственные органы поступали так же, а не пользовались краденым программным продуктом, то бы и не подставляли Украину».

При этом С. Ярыгин обратил внимание на то, что Украина виновата как государство. Но, здесь есть другая сторона. Например, музыкальный и фильмный продукты. Правообладатели точно так же воруют авторские права. Например, есть сценарий. Он уже давно в публичном доступе. И тут Голливуд говорит: а заплатите нам еще и за авторское право. Логика трудно понять. «Часто они сами выкладывают фильмы в Сеть, а затем обвиняют нас в том, что мы пользуемся... Не хотите, чтобы ваши произведения кто-то видел слушал – не выкладывайте в публичный доступ. Интернет – это инструмент для распространения информации. Если их это не устраивает – не используйте Сеть», – сказал председатель Пиратской партии Украины, пишут СМИ.

Председатель Всеукраинской ассоциации компьютерных клубов (ВАКК), член общественного совета при НКРСИ А. Бернатович в своем комментарии ситуации отметил, что его несколько удивило повышенное внимание, которое наши средства масс-медиа уделили этому событию. Хотя большин-

ство из них просто перевели текст, появившийся 8 февраля на сайте ПРА. В прошлые годы подобным сообщениям такого внимания не уделялось. «К сожалению, тут же вмешались политики с призывными лозунгами: “Власть за 2 года довела страну до ручки!” На самом деле, подобные предупреждения делаются Украине уже 13 лет подряд! Состояние с защитой авторского права в Украине все эти годы оценивается как крайне негативное и непоследовательное», – подчеркнул эксперт (<http://itexpert.in.ua/rubrikator/item/22739-ukraina-opyat-pirat-%B91.html>, 12.02.2013).

Он обратил внимание на то, что Украина состоит в малопочетном 301 списке уже с 2001 г. «Список 301» назван по аналогии с главой № 301 Закона о торговле США, который разрешает президенту применять надлежащие меры, в том числе меры возмездия, против иностранных государств, нарушающих права американских правообладателей. В 2001 г. Украина сразу же попала в Priority Watch List, а в 2002 г. получила статус Priority Foreign Country – стала единственной страной мира № 1 по пиратству. И «гордо» носила этот статус до 2006 г., когда, возможно, по неким политическим мотивам этот статус был с Украины снят, и она была перемещена даже не в Priority Watch List, а в простой список наблюдения – Watch List, где находилась уже вполне «приличные» по уровню пиратства страны. «Два года назад украинская политическая ситуация снова изменилась, и в 2011, а потом и в 2012 г. со стороны ПРА снова зазвучали предупреждения об угрозе применения санкций. И вот теперь угрозы вышли на финишную прямую – со стороны озвучено предложение немедленно лишить Украину торговых льгот Обобщенной системы преференций (Generalized System of Preferences). Мы вновь, как и пять лет назад, становимся “пиратом № 1”. Как это ни покажется странным, но ни одна страна мира таковой так и не стала, ни до Украины, ни после нее», – подчеркнул А. Бернатович.

СМИ также сообщают о том, что аналитики раздела «новости соцсети Одноклассники.ру» журнала инвесторов «Биржевой лидер» провели исследование среди пользователей социальной сети «Одноклассники.ру». Вот что сегодня

говорят о пиратстве в Украине сами пользователи: «Если кто-то пользуется нелегальной версией Windows, то это не означает, что Билл Гейтс сразу станет бедным, или его дети. А если простой человек, из какого-то отдаленного села купит себе лицензионный Windows, то уж он точно обеднеет», – комментирует данную ситуацию пользователь социальной сети «Одноклассники.ру» (<http://www.profi-forex.org/internet/social-nye-seti/odnoklassniki/entry1008152498.html>, 09.02.2013).

Эксперты отдела «новости соцсети Одноклассники.ру» журнала инвесторов «Биржевой лидер» отметили, что в большинстве случаев пользователи говорят о дороговизне программного обеспечения, или тех же фильмов лицензионного качества. Собственно, при столь маленькой заработной плате просто невозможно покупать исключительно лицензионные продукты.

Депутаты-«регионалы» напоминают, что год назад, когда обострился конфликт вокруг EX.ua, они приглашали всех принять участие в диалоге и выработать «правила игры» в Интернете, которые устроили бы и правообладателей, и пользователей. Многие оппозиционеры отнеслись к этой инициативе с недоверием и компромисса искать не хотели. В то же время единственный конструктивный вариант решения проблемы – сесть за стол переговоров и утвердить общие, четкие и понятные правила работы в Сети. Пока на месте прогрессивного интернет-законодательства в Украине будет черная дыра, никакие радикальные действия не смогут переломить ситуацию (<http://glavcom.ua/news/110559.html>, 12.02.2013).

При этом, безусловно, обращает на себя внимание заявление вице-премьер-министра К. Грищенко, который в ходе встречи с председателем Государственной службы интеллектуальной собственности Н. Ковиной сказал, что борьба с «пиратством» является одной из ключевых задач украинского правительства. «Нет сомнений, что состояние защиты авторских прав является одним из ключевых критериев, которые определяют имидж Украины в диалоге с партнерами на Западе. Готовность ставить знак равенства между “пиратством” и воровством – признак современного цивилизованного общества. Поэтому мы должны принять неотложные меры для

улучшения ситуации», – цитирует К. Грищенко его пресс-служба (http://www.ukrinform.ua/rus/news/borba_s_piratstvom_yavlyaetsya_odnim_iz_prioritetov_pravitelstva__grishchenko_1489648, 12.02.2013).

Вице-премьер поручил оперативно предоставить предложения по совершенствованию нормативно-правовой базы и практики правоприменения в сфере борьбы с «пиратством» и сбора авторского вознаграждения, ситуация в которой является предметом тщательного мониторинга со стороны США и стран ЕС.

По словам вице-преьера, в ближайшее время органы исполнительной власти во взаимодействии с Верховной Радой должны значительно улучшить правовую базу защиты авторских и смежных прав. «Угроза отнесения Украины к категории основных мировых нарушителей в этой сфере является серьезным вызовом для нас», – заявил он.

Таким образом, из материалов СМИ, опубликованных в последнее время, можно сделать три вывода: первый связан с тем, что в соответствии с ранее сформировавшимися тенденциями проблема с гарантированием интеллектуальной собственности в Украине пока не находит убедительного решения.

Второй вывод состоит в том, что острая поляризация политических сил в Украине в последнее время особенно ощутимо влияет на эффективность законотворческого процесса и создает ощутимые международные проблемы для Украины.

И, наконец, третий вывод может быть связан с тем, что защита интеллектуальной собственности на Западе является признанным и непререкаемым стандартом. И всякие надежды на либеральное отношение к нарушениям этих стандартов в Украине являются совершенно беспочвенными.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Депутаты от фракций Партии регионов и Коммунистической партии покинули зал пленарных заседаний парламента. 20 февраля около 13:00 председатель ПР А. Ефремов провел очередное совещание в сессионном зале

с депутатами фракцій, и через какое-то время после этого парламентарии вынули свои карточки для голосования из пультов электронной системы «Рада» и начали покидать сессионный зал.

Фракция КПУ также проводила совещание во главе с первым заместителем председателя парламента И. Калетником, сообщает «Украинская правда». Они также спустя какое-то время вышли из сессионного зала.

Фракции партии УДАР, ВО «Батьківщина» и ВО «Свобода» продолжили блокирование трибуны и президиума парламента (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 20.02).

Опозиційні фракції передали Голові Верховної Ради В. Рибаку узгоджений текст змін до Регламенту парламента.
Про це повідомляє прес-служба партії «Фронт змін».

«Наразі завершилися консультації керівників фракцій у спікера парламента В. Рибак. Три опозиційні фракції – «Батьківщина», «Свобода» та УДАР погодили текст змін до Регламенту, які вони готові підтримати, та передали його спікеру парламента», – ідеться в повідомленні. Додаткових подробиць прес-служба не оприлюднила.

Як відомо, у вівторок глава фракції «Батьківщини» А. Яценюк заявив, що засідання Верховної Ради розпочнеться тільки з особистого голосування підняттям рук за зміни до Регламенту, що унеможливають неособисте голосування (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 19.02).

Фракция УДАР выступает за разработку и внедрение в действие биометрической электронной системы голосования в парламенте.

Об этом журналистам сказал заместитель председателя фракции В. Ковальчук. По его словам, система должна предусматривать механизмы идентификации личности голосующего либо путем сканирования сетчатки глаза, либо же отпечатков пальцев. Он добавил, что это вызвало возмущение на

переговорах 19 лютого у представителів Партии регіонів. При цьому УДАР настаиває, чтобы новая система была введена в действие до начала третьей сессии Рады в сентябре (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 20.02).

У коментарі програмі «Подобиці» на телеканалі «Інтер» голова фракції Партії регіонів О. Єфремов прокоментував чергові умови для розблокування Верховної Ради від опозиції, які були передані спікеру парламенту В. Рибакі.

О. Єфремов сказав, що на сьогодні вже безглуздо продовжувати переговори лідерів фракцій, оскільки деякі представники опозиції, а саме лідер УДАРу В. Кличко, на вечірній раунд переговорів приніс абсолютно новий перелік умов. Ці умови повинні бути внесені до закону про Регламент, на підставі якого опозиція обіцяє розблокувати трибуну парламенту. Водночас «регіонал» нагадав, що присяга народного депутата передбачає чітке виконання норм Конституції, що означає і особисте голосування (*Укрінформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 19.02).

В опозиції заявляють, що більшість відмовилася від раніше узгодженого плану дій щодо розблокування роботи Верховної Ради. Про це опозиціонери заявили на спільному брифінгу 20 лютого, повідомляє кореспондент «Української правди».

За словами лідера ВО «Свобода» О. Тягнибока, станом на вечір 19 лютого депутати домовилися узгодити та проголосувати руками зміни до закону про Регламент, а також спільну заяву щодо євроінтеграції напередодні саміту Україна – ЄС. «Потім ми вже були готові піти на компроміс і проголосувати руками тільки Регламент, а євроінтеграцію кнопками під нашим контролем, однак зранку “регіонали” заявили, що відмовляються від голосування руками, бо це займе багато часу», – сказав О. Тягнибок.

Також, за його словами, провладні фракції відмовилися від попередньої домовленості вводити санкції щодо порушників

за рішенням 150 депутатів. «Вони кажуть, що необхідно 226 голосів», – розповів лідер «Свободи».

Крім того, додав О. Тягнибок, була домовленість після двох голосувань піти працювати в комітети, очікуючи від Президента підписання змін до Регламенту і публікації їх в «Голосі України» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 20.02).

Члени Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності зустрілися з представниками першої місії міжнародних експертів в рамках реалізації Проекту Ради Європи «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні».

Учасники зустрічі обговорили питання імплементації нового Кримінального процесуального кодексу та можливості спільної підготовки заходів, спрямованих на підтримку реформування кримінальної юстиції в Україні.

Голова комітету А. Кожем'якін зазначив, що прийняття нового Кримінального процесуального кодексу у 2012 р. було позитивно сприйнято в Україні. Однак, за його словами, «сьогодні вже є багато випадків суттєвого його викривлення під час впровадження».

Народні депутати висловили свої думки щодо реформування прокуратури. Вони зазначали, що реформу необхідно починати з чіткого визначення функцій прокуратури і приведення їх до європейських норм.

Представники Ради Європи висловили думку, що прийнятий минулого року новий Кримінальний процесуальний кодекс є кращим, аніж той, що діяв з 1961 р. «Жити за старим КПК далі вже не було можливим», – зазначив довгостроковий консультант проектів Ради Європи Е. Сванідзе. Він також наголосив на тому, що місія Ради Європи присутня в Україні не тільки для того, щоб прийняти КПК, а й допомогти в його імплементації.

Представники місії міжнародних експертів Ради Європи висловлювалися за координацію спільних дій із членами комітету у рамках реалізації Проекту Ради Європи «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні». Члени комітету

підтримали цю пропозицію (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 20.02).

Голова Комітету з питань науки і освіти Л. Гриневич провела зустріч із представниками Європейської бізнес асоціації. Під час зустрічі обговорювалися питання щодо врахування інтересів роботодавців в освітньому законодавстві.

Л. Гриневич зазначила, що, як голова Комітету з питань науки і освіти, намагається зробити все можливе, щоб відбулася широка експертна й суспільна дискусія навколо прийняття такого важливого рішення, як подальший розвиток вищої освіти в Україні і, як наслідок, всієї країни.

Під час розмови представники Європейської бізнес асоціації висловлювали підтримку зазначеним ініціативам та формулювали свої пропозиції щодо врахування інтересів роботодавців в освітньому законодавстві.

Довідково: Європейська бізнес асоціація (ЄБА) – організація міжнародного бізнесу в Україні, неприбуткове об'єднання юридичних осіб, засноване в 1999 р., яке об'єднує понад 800 європейських, українських та міжнародних компаній (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 20.02).

У парламенті зареєстровано розроблений за ініціативою Міндоходів урядовий законопроект, яким пропонується запровадити державну реєстрацію обладнання, що використовується для виробництва підакцизних товарів – спирту, алкогольних напоїв, тютюну тощо. Про це УНН повідомили в прес-службі міністерства.

Це, на думку фахівців міністерства, дасть змогу ефективно контролювати обіг таких товарів і не допустити появи на ринку «фальсифікату», а також унеможливить приховування інформації про справжні обсяги виробництва.

Дані про все наявне обладнання на українських підприємствах буде внесено до відповідного Єдиного державного реєстру.

Реєстрація засобів виробництва буде безкоштовною. Разом з тим за використання незареєстрованих виробничих потужностей накладатимуться штрафи у розмірі 150 тис. грн.

Фахівці Міндоходів очікують, що запровадження зазначених заходів значно знизить ризики випуску необлікованої продукції офіційними виробниками підакцизних товарів, що істотно посилить ефективність контролю за продажем алкоголю і тютюну в Україні (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.02).

Депутат Верховної Ради В. Немилостивий (фракція ВО «Батьківщина») пропонує парламенту заборонити суб'єктам господарювання здійснювати торгівлю уживаними одягом і взуттям (секонд-хенд). Про це йдеться в законопроекті № 2320, зареєстрованому у Верховній Раді 18 лютого, передає УНН.

Депутат пропонує заборонити як роздрібну, так і оптову торгівлю товарами секонд-хенд у магазинах і на ринках, але при цьому дозволяється комісійна торгівля. Згідно з пояснювальною запискою, законопроект спрямований на зменшення обсягів імпорту уживаних товарів, які нині, на думку депутата, масово ввозяться на територію України без належного санітарно-епідеміологічного контролю, що є загрозою для здоров'я і життя людей, а також створює екологічну проблему й негативний імідж для країни (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.02).

20 лютого в Секретаріаті уповноваженого Верховної Ради України з прав людини відбулося підписання Меморандуму про співробітництво між офісом уповноваженого Верховної Ради України з прав людини й Міжнародною організацією праці (МОП). Про це УНН повідомили в прес-службі омбудсмена.

Метою документа є консолідація зусиль для утвердження в Україні міжнародних стандартів у галузі трудових і соціаль-

них прав людини, підвищення обізнаності суспільства в цій сфері, подальше практичне зміцнення потенціалу інституції омбудсмена України в здійсненні парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини у сфері трудових відносин, а також моніторингу імплементації конвенцій МОП, учасницею яких є наша країна.

Сторони домовилися про співпрацю у форматі організації науково-практичних заходів, просвітницьких кампаній, розробки спільних пропозицій і рекомендацій щодо проектів законів та інших нормативно-правових актів у цій сфері, а також приєднання України до важливих міжнародних договорів.

В. Лутковська, акцентуючи увагу на важливості цієї угоди, наголосила: «Символічно, що ми підписуємо цей важливий документ сьогодні, у Всесвітній день соціальної справедливості. Упевнена, що співробітництво з Міжнародною організацією праці, яка багато зробила й робить у сфері захисту трудових і соціальних прав, буде корисним для всіх громадян нашої держави» (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.02).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович доручив Кабінету Міністрів прискорити виконання і поліпшити стан реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

Президент також доручив уряду забезпечити в проекті змін до Державного бюджету на 2013 р. першочергове фінансування видатків на виконання Закону України «Про екстрену медичну допомогу», насамперед щодо підвищення рівня оплати праці медпрацівників системи екстреної медичної допомоги, реалізації другого етапу національного проекту «Вчасна допомога» – утворення єдиних регіональних оперативно-диспетчерських служб з використанням сучасних GPS-технологій

для зменшення часу прибуття бригад швидкої медичної допомоги до пацієнта й поступового оновлення автопарку центрів екстреної медичної допомоги й медицини катастроф.

У контексті внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 р.» В. Янукович також доручив забезпечити реформування сфери надання адміністративних послуг, зокрема створення центрів надання адміністративних послуг і забезпечення функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг.

Окрему увагу В. Янукович звернув на важливість вжиття дієвих заходів для поліпшення умов ведення бізнесу й забезпечення входження України у 2013 р. в першу сотню держав за рейтингом Світового банку Doing Business (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 19.02).

Прем'єр-міністр М. Азаров доручив негайно підготувати необхідні документи для реалізації домовленостей Президента України в Туркменістані в енергетичній сфері.

«Доручаю віце-прем'єр-міністру Ю. Бойку, міністру енергетики та вугільної промисловості Е. Ставицькому й міністру економічного розвитку та торгівлі І. Прасолову негайно розпочати розробку документів, необхідних для реалізації домовленостей Президента України», – розпорядився глава уряду під час засідання Кабінету Міністрів України 20 лютого.

М. Азаров наголосив, що сьогодні відбувається практично відновлення і динамічне розширення співробітництва з Туркменістаном – давнім і важливим партнером України. За його словами, помітним результатом візиту Президента України, який відбувся минулого тижня, стала активізація співпраці саме в енергетичній сфері. Прем'єр-міністр нагадав, що під час візиту Президента підписано Меморандум про взаєморозуміння між Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» і Державним концерном «Туркменгаз», де, зокрема, ідеться про можливість поновлення поставок газу в Україну й країни Європи, а також розвідку родовищ на тери-

торії Туркменистану. «Це значний крок на шляху забезпечення енергетичної незалежності України, диверсифікації поставок газу. Нова енергетична стратегія – це не слова, а справи. Ми націлені на те, що головним результатом суверенної енергетичної політики Президента та уряду стане забезпечення справедливих комунальних тарифів для наших громадян і забезпечення українських підприємств газом за справедливою ціною. Водночас це, на нашу думку, сприятиме пошуку взаємовигідної формули співробітництва в газовій сфері з російськими партнерами», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал (www.ktm.gov.ua)*. – 2013. – 20.02).

Блокування роботи Верховної Ради – це блокування розвитку України. Відповідальність за це лежить на опозиції. На цьому наголосив Прем'єр-міністр М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 20 лютого.

М. Азаров підкреслив, що уряд приймає на своїх засіданнях чимало життєво необхідних для країни, невідкладних рішень і направляє їх до Верховної Ради, однак через блокування опозицією роботи парламенту ці рішення не втілюються в життя. «Хай почекає ремонт доріг, на який треба виділяти додаткові кошти, хай почекають хворі у лікарнях, яким потрібні ліки... І це в той час, коли інші держави кожен день і кожну можливість використовують, щоб захистити свої народи від кризи, яка так сильно травмує навіть благополучні економіки», – наголосив М. Азаров.

Глава уряду зазначив, що опозиція на виборах обіцяла підняти соціальні стандарти, звільнити економіку від адміністративного тиску, дати «зелену хвилю» євроінтеграції, але сьогодні всі ці обіцянки відкинула: «Вона приносить інтереси країни в жертву своїм амбіціям, які націлені уже на президентські перегони 2015 р.».

Крім того, за словами Прем'єр-міністра, опозиція залишилася глухою до компромісних пропозицій правлячої партії. «Опозиція фактично гальмує економічний і соціальний розвиток держави. Явно перешкоджає європейській інтеграції України», – наголосив він.

М. Азаров повідомив, що 25 лютого відбудеться саміт Україна – ЄС, який є важливим етапом у підготовці до підписання нової угоди між Україною і Європейським Союзом про політичну асоціацію і зону вільної торгівлі. «Кабінет Міністрів ухвалив план заходів, спрямованих на підготовку належних інституційних передумов для підписання цієї угоди. Визначальна частина цього плану, від якої залежить підписання угоди між Україною і ЄС, має бути виконана саме у Верховній Раді – шляхом ухвалення пакета відповідних законодавчих актів», – додав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 20.02).

Коментувати теми імунопрофілактики не повинен будь-хто. Ці питання мають роз'яснювати тільки фахівці-імунологи. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання уряду 20 лютого 2013 р., посилаючись на результати консультацій із громадськістю на тему повернення довіри до імунопрофілактики населення і забезпечення якості й безпечності вакцинації.

За його словами, ситуація з рівнем біологічної безпеки в країні така, що залишати все як є просто неможливо: «Ми ризикуємо втратити “іmunний щит нації” до небезпечних і досі поширених хвороб». Але висновок один: вакцинація життєво необхідна, а систему вакцинації для країни з населенням 45 млн треба вдосконалювати.

Глава уряду також повідомив, що під час зустрічі прозвучали пропозиції створити державне підприємство для виробництва всіх необхідних вакцин. Для цього купити ліцензії на перевірені препарати й розмістити державне замовлення на їх виробництво на вітчизняних фармацевтичних підприємствах (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 20.02).

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив віце-прем'єр-міністру К. Грищенку за участі Міністерства економічного розвитку та торгівлі, Міністерства фінансів, Міністер-

ства охорони здоров'я, Держінформнауки, Національної і Медичної академії наук створити міжвідомчу робочу групу з питань удосконалення системи вакцинації для країни. На цьому він наголосив під час засідання Кабінету Міністрів 20 лютого 2013 р.

За його словами, під час консультацій із громадськістю щодо повернення довіри до імунопрофілактики населення і забезпечення якості й безпечності вакцинації було висловлено ряд пропозицій щодо виробництва вакцин, умов зберігання, підвищення кваліфікації і відповідальності імунологів тощо. Глава уряду зазначив, що робоча група повинна вивчити та узагальнити всі пропозиції і розробити проекти відповідних документів. «У нас є все для розробки проекту модернізації вітчизняної системи імунопрофілактики й державно-громадської програми пропаганди вакцинації», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 20.02).

Визначено першочергові завдання на 2013 р. на шляху інтеграції України до Європейського Союзу. Кабінет Міністрів ухвалив Розпорядження № 73-р «Про затвердження Плану першочергових заходів щодо інтеграції України до Європейського Союзу на 2013 рік» від 13 лютого 2013 р.

Реалізація положень документа забезпечить підготовку до підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС під час саміту «Східне партнерство» (28–29 листопада 2013 р.) і створить передумови для її подальшої імплементації, підтримання безперервності роботи з реалізації євроінтеграційних завдань з урахуванням упровадження внутрішніх соціально-економічних реформ. Під час підготовки документа було враховано підсумки розширеної зустрічі Прем'єр-міністра М. Азарова й членів Кабінету Міністрів з комісаром Європейського Союзу з питань розширення і політики сусідства Ш. Фюле 7 лютого цього року, а також результати відповідних робочих консультацій з представництвом ЄС в Україні, які відбулися 8 лютого цього року. План погоджено 33-ма центральними органами виконавчої влади Української держави.

Планом передбачено проведення консультацій, переговорів різних рівнів, зустрічей з експертами. Значна увага приділятиметься інформуванню населення щодо євроінтеграційного курсу як одного з пріоритетів внутрішньої і зовнішньої політики України. На постійній основі передбачено продовження діалогу з громадськими організаціями з питань державної політики у сфері європейської інтеграції.

МЗС, Мін'юсту, МВС, іншим центральним органам виконавчої влади доручено протягом року продовжити конструктивну взаємодію з інституціями й державами-членами ЄС з метою забезпечення переходу України до другої (імплементаційної) фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 19.02).

Перший заступник голови Державного агентства автомобільних доріг України М. Мездрін провів виїзну робочу нараду на ділянці ремонту дороги (з 23-го по 30-й км) траси Київ – Одеса. На нараді було проаналізовано стан дорожнього покриття доріг загальнодержавного значення і розглянуто план подальших ремонтних робіт.

«Ця зима (2012–2013 рр.) за впливом погоди на руйнування автомобільного покриття – найжорсткіша за останні 10 років. Перехід від плюсової до мінусової температури, під час якого волога потрапляє в тріщини, замерзає і руйнує дорогу, спостерігався неодноразово. З листопада по лютий, по суті, пройшло п'ять-шість зим поспіль. Унаслідок цього – руйнування дорожнього полотна, – сказав М. Мездрін. – Керівництво країни поставило завдання “Укравтодору” в найкоротші терміни провести необхідні ремонти для забезпечення безпеки й комфортності руху дорогами загальнодержавного значення». Він зазначив, що уряд для цього виділив необхідне фінансування. Роботи перебувають під жорстким контролем уряду.

До роботи підготовлено 93 асфальтобетонні заводи для випуску асфальтобетонної суміші. На сьогодні для забезпечення необхідним ремонтним матеріалом уже почали роботу 22 такі

заводи. Станом на 18 лютого ямковістю було уражено 36,9 тис. км доріг загального користування. На сьогодні проведено ремонтні роботи на 4,7 тис. км доріг (відремонтовано 160 тис. кв. м дорожнього покриття).

М. Мездрін зазначив, що кожний тип покриття має свій міжремонтний термін служби: асфальтобетонне 9–12 років, цементобетонне 18–21 рік, чорнощобневий 9–10 років. Таким чином, з урахуванням часу побудови доріг вони експлуатуються 30–40, а іноді й усі 50 років.

Уряд країни тримає процес виконання завдання з ремонту дорожнього покриття після зими на жорсткому контролі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 19.02).*

20 лютого 2013 р. у м. Вашингтон (Сполучені Штати Америки) відбулося чергове слухання про щорічний звіт офісу торговельного представника США щодо «Списку 301».

Україну на слуханнях представляє С. Наливайко, начальник управління контролю за використанням об'єктів інтелектуальної власності Державної служби інтелектуальної власності України.

Слід зазначити, що участь представника України в слуханнях дасть змогу надати коментарі української сторони до звіту Міжнародного альянсу інтелектуальної власності стосовно окремого «Списку 301», представити достовірну статистичну, аналітичну інформацію про стан справ у сфері захисту авторського права і суміжних прав, про захист прав правовласників, використання ліцензійного програмного забезпечення, законодавчу роботу тощо й захистити національні інтереси з метою збереження статусу України відносно «Списку 301» і доступу України до Генералізованої системи преференцій США.

Участь у слуханнях також дасть можливість окреслити кроки подальшої співпраці з американською стороною з метою вдосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 20.02).*

Українська влада не розуміє, чому Євросоюз ставить їй умови для підписання угоди про асоціацію. Про це заявив посол України в ЄС К. Єлісеєв, повідомляє з посиланням на The EurActiv сайт «Тиждень.ua».

Для порівняння К. Єлісеєв назвав США, від яких не вимагають скасування смертної кари перед тим, як ЄС рухатиметься далі у створенні зони вільної торгівлі з трансатлантичним партнером. «Ви намагаєтесь ставитись до України, як до країни, яка вступає в Союз», – сказав К. Єлісеєв, зазначивши, що країни, яким ЄС дає перспективу членства, мають відповідати аналогічним критеріям, які сформулював єврокомісар Ш. Фюле.

Тим не менше, дипломат віддав належне Ш. Фюле й К. Ештон за те, що вони добре розуміють ситуацію в Україні. Водночас К. Єлісеєв був більш критичним до окремих країн-членів, які стримують прогрес двосторонніх відносин. «Не ігноруйте проросійське лобі в ЄС», – сказав він, не вдаючися до подробиць. К. Єлісеєв зазначив, що ці країни просувають щодо України політику «сорому й провини», але Союз «зрозумів важливість ведення діалогу» з Києвом. За словами посла, діалог нині активізувався і у відносинах спостерігається «хороший клімат».

Як відомо, 7 лютого комісар з розширення Європейського Союзу та європейської політики сусідства Ш. Фюле в рамках офіційного візиту зустрівся з Прем'єр-міністром, Президентом і депутатами й укотре назвав умови, які Україна має виконати, щоб угоду про асоціацію з ЄС підписали на саміті «Східне партнерство» в листопаді у Вільнюсі (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2013. – 20.02*).

Директор Центру конфліктології і прогнозування ситуацій М. Погребинський прогнозує, що до кінця тижня парламентську трибуну буде розблоковано. «В. Кличко не має чіткої зрозумілої позиції, для чого блокувати трибуну. Його

радники штовхають бути на передовій, але що далі робити, не говорять. Йому треба якось виплутуватися із цієї ситуації. Це типовий італійський страйк – “давайте страйкувати”, а що робити, як змінити ситуацію, запропонувати свої рецепти, ніхто не говорить. Тобто процес заради процесу. Тим більше В. Кличку як європейському політику не личить робити це напередодні важливих для всієї держави подій – проведення саміту Україна – ЄС», – сказав політолог.

Разом з тим він висловив думку, що вже до кінця тижня парламент може відновити свою роботу. «Я сподіваюся, що розум у В. Кличка переможе і вже через кілька днів парламент запрацює, відновить свою роботу. Його нинішній шлях не додасть ні популярності, ні можливості вирішити проблеми країни», – прогнозує експерт. На думку М. Погребинського, підстави для розблокування трибуни без падіння в очах перед власним виборцем в УДАРу є.

«Очевидно, що Кличко не знає, як довго блокувати трибуну, адже є загроза, що якщо він це зробить, то автоматично впаде в очах перед власним виборцем. Але на сьогодні це так не виглядає, адже Партія регіонів пішла на поступки, погодившись після реєстрації депутатів вилучати картки відсутніх депутатів. Тобто на хвилі цього компромісу можна розпочати роботу парламенту», – додав політолог (*forUm* (<http://ua.for-ua.com>)). – 2013. – 20.02).

На думку політолога В. Карасьова, перешкодою для проведення позачергових виборів можуть стати олігархи, які фінансують політичні партії.

Під час прес-конференції В. Карасьов прокоментував заяви «регіоналів» щодо їх готовності до перевиборів, однак лише за мажоритарною системою. «По-перше, треба цей закон прийняти. Однак це справа техніки й можна віджати дві-три трибуни, і проголосувати. Якщо захочуть – то зроблять. Але, по-друге, це може викликати зовнішнє несприйняття. Бо всі чудово розуміють, що це буде кроком назад», – пояснив експерт.

В. Карасьов вважає, що проти введення мажоритарної системи виборів можуть бути й олігархи, які фінансують різні

політичні партії. «Коли не буде партій, які зараз є, у олігархів буде менше можливостей впливати на політику. Тоді вони не матимуть такого впливу і на Партію регіонів, і на “Батьківщину”, і на УДАР. Можна дати гроші якомусь депутату, але що він буде робити після того, як опиниться в парламенті? Тут контроль уже може бути втрачено», – прогнозує експерт (*24tv.ua* (<http://24tv.ua>). – 2013. – 20.02).

В рамках выхода из политического кризиса лидер движения «Украинский выбор» В. Медведчук предложил изменить Закон о выборах и провести новые выборы уже по мажоритарной системе. Он считает это выходом из тупика, в котором сегодня пребывает парламент. В дальнейшем автор политреформы 2004 г. предлагает перейти к двухпалатной парламентской системе. Об этом он заявил в интервью, опубликованном в газете «“Комсомольская правда” в Украине». «Идея введения двухпалатного парламента уже была поддержана на референдуме в 2000 г. большинством граждан Украины, – напоминает политик. – В этом случае нижняя палата должна избираться по партийным спискам, а верхняя – по мажоритарной системе: от каждого региона по равному количеству депутатов».

При нынешней системе, отмечает В. Медведчук, «половина депутатов – фактически жители столицы, другая половина – стремится ими стать». Двухпалатный парламент, по его мнению, обеспечит баланс интересов политических сил и регионов. Кроме того, благодаря сокращению общего количества депутатов (лидер общественного движения предлагает определить численность верхней палаты в 108 депутатов, а нижней – в 225) будет обеспечено и большее удобство работы для народных избранников, и экономия бюджета.

Также он предложил бронировать за экс-президентами место в верхней палате в знак уважения к должности и как возможность использовать опыт этих людей. «А то несерьезно, когда экс-президент потом пытается стать простым нардепом, да еще и проигрывает выборы», – отметил он (*Час Пик* (<http://vchasplik.ua>). – 2013. – 20.02).

Гірничо-металургійний комбінат «АрселорМіттал Кривий Ріг» повідомив про проведення першого й другого етапів програми добровільного звільнення працівників у період з 18 лютого по 29 березня. Про це йдеться в офіційному оголошенні компанії, опублікованому в корпоративній газеті «Металург», передає кореспондент УКРІНФОРМу.

Два етапи програми добровільного звільнення затверджено наказом підприємства. Умови проведення програми поширюються на працівників, які мають не менше трьох років стажу роботи в компанії.

Нагадаємо, профспілка «АрселорМіттал Кривий Ріг» і солідарна з нею Профспілка металургів і гірників України заявили, що у випадку збереження планів адміністрації щодо скорочення працівників вони продовжать боротьбу з такою політикою – аж до реприватизації підприємства й зміни власника. Профкомітет меткомбінату вважає, що власник не виконує ряду інвестиційних зобов'язань, узятих під час купівлі підприємства, а також законодавства України.

За інформацією профкому комбінату, на момент продажу підприємства діючому власникові у 2005 р. штатна чисельність працівників становила 57 тис. 920 осіб. Станом на 1 жовтня 2012 р. середньооблікова чисельність працівників – 32 тис. 333 особи. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2012 р. провів п'ять етапів програми добровільного звільнення працівників (*Укрінформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 19.02).

У Львові пікетували мешканці Дублян і Пустомитів.

Близько півсотні мешканців Дублян і Пустомитів пікетували Львівську обласну раду 19 лютого. Люди вимагали захистити їхнє право на земельні ділянки.

Учасники пікету розповіли, що 180 сімей, які є власниками державних актів на землю, близько трьох років не можуть розпочати будівництво на своїх ділянках. Причиною такої ситуації стало те, що жителька Дублян О. Кульбабчук оскаржує рішення міської ради щодо виділення земельних територій.

Люди прийшли не з пустими руками, а підготували плакати з надписами «Геть руки від дублянських земель!», «180 мешканців Дублян стали заручниками пані Кульбабчук» та ін. (*20minut.ua* (<http://20minut.ua>). – 2013. – 20.02).

У Кременчуці на Полтавщині пройшов мітинг жителів мікрорайону Першого Занасину проти підвищення тарифів на утримання житла.

На мітинг вийшло близько 250 осіб. Вони висловили свою незгоду із запланованим підвищенням тарифу на утримання житла (експлуатаційні витрати). Мітингувальники висловлювали свою незгоду із запланованим підвищенням тарифів, оскільки, на їхню думку, розрахунки, що впливають на формування тарифу, проводяться непрозоро й засекречено; непрозорою є діяльність приватних керуючих компаній; жителі не мають можливості контролювати якість послуг, що надаються приватними структурами.

«Пропоную, перш ніж підвищити тариф, провести громадську експертизу й перевірити, наскільки дані, які вказують наші приватні підприємці, відповідають фактичним прибудинковим територіям та іншим складовим тарифу. В іншому випадку, нас усіх ошукують, порушуючи закони “Про інформацію”, “Про захист прав споживачів”, “Про житлово-комунальні послуги”», – наголосила одна з учасниць мітингу.

У резолюції, схваленій за підсумками зборів, люди заявили, що вони не згодні з підвищенням тарифу на експлуатаційні послуги. Жителі пропонують привести діючі тарифи у відповідність до законодавства (із 2008 р., коли було затверджено тарифи, змінилася нормативна база), пропонують провести громадську експертизу розрахунків і просять повернути будинки на обслуговування ЖЕПам, а не приватним керуючим компаніям.

Резолюцію буде передано в міськвиконком, облдержадміністрацію і Національну комісію з регулювання ринку комунальних послуг (*NEWSru.ua* (<http://www.newsru.ua>). – 2013. – 20.02).

ЕКОНОМІКА

У лютому 2013 р. Міністерство фінансів здійснило перше погашення і сплату відсотків у поточному році за зобов'язаннями перед Міжнародним валютним фондом.

Загальна сума платежу становила 413,75 СПЗ (спеціальні права запозичення), або 634,1 млн дол. США, або 5068,6 млн грн (за офіційним курсом НБУ).

Зазначені витрати з погашення та обслуговування державного боргу передбачено Законом України «Про Державний бюджет на 2013 рік». Наступний платіж за зобов'язаннями перед МВФ відповідно до Бюджетного розпису припадає на травень (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 19.02*).

Кабмін дав згоду НАК «Енергетична компанія України» передати Фонду держмайна 60,77 % енергогенеруючої компанії ПАТ «Донбасенерго» для її подальшої приватизації. Про це заявив глава фонду О. Рябченко.

«60,77 % “Донбасенерго” передають нам на приватизацію. Буде продаватися одним пакетом на конкурсі аукціонного типу», – сказав він. За його словами, фонд має намір запустити процес приватизації генкомпанії максимально швидко з тим, щоб уже у квітні 2013 р. було оголошено конкурс. Таким чином, держава має намір зберегти у своїй власності після приватизації 25 % «Донбасенерго».

Нагадаємо, раніше О. Рябченко заявляв, що фонд у 2013 р. розраховує виручити від приватизації ПАТ «Донбасенерго» та АТ «Центренерго» 2–2,5 млрд грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 20.02*).

Обсяг видобутку вугілля на Донеччині за січень поточного року становив 3,3 млн т рядового вугілля. Про це йдеться в офіційних матеріалах Головного управління статистики Донецької області, повідомляє УНН.

«Обласний обсяг видобутку рядового вугілля за січень 2013 р. становив 3,3 млн т. Обсяг готового вугілля, що включає відвантажений рядове вугілля (у тому числі для подальшого збагачення) і продукти збагачення, за січень 2013 р. становив 2,6 млн т і порівняно із січнем 2012 р. зріс на 3,8 %», – ідеться в тексті.

Нагадаємо, загалом у січні українські шахтарі видобули 6,7 млн т вугілля, що на 655,7 т перевищує плановий показник. Наразі задля нарощування виробничих потужностей уряд України планує модернізувати найбільш ефективні шахти. Так, тривають роботи з будівництва скіпового ствола на шахті ім. Бажанова, що входить до державного підприємства «Макиїввугілля» (Донецька область) (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.02).

Експорт сільхозпродукції України в прошлом году возрос на 40 %. Об этом сообщил Н. Присяжнюк, министр продовольствия и агрополитики Украины.

По его словам, экспорт продукции Украины возрос в прошлом году на 40 %, составил 18,3 млрд долл. Это значит, что сфера сельского хозяйства – единственная в Украине, имеющая позитивное сальдо импорт-экспорт (10,5 млрд долл.), отметил министр.

Более того, из аграрного сектора Украины в сведенный бюджет в 2012 г. было перечислено 42,1 млрд грн сборов и налогов. Это значит, что аграрный сектор стал основным бюджетоформирующим сектором, которым обладает украинская экономика (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 20.02).

Для українського банківського сектору 2013 р. почався з рекордного за останні 2,5 р. притоку коштів населення. Так, за січень портфель депозитів фізосіб збільшився на 8,7 млрд грн – до 374,5 млрд грн.

Великим щомісячний приріст був востаннє у квітні 2010 р., коли банківська система зуміла залучити понад

11 млрд грн заощаджень громадян, пише «Бізнес» з посиланням на дані НБУ. «При цьому майже 6 млрд грн січневого приходу – національна валюта. Ця аномалія пояснюється бажанням українців встигнути укласти договори з банками, зафіксувавши в них підвищену прибутковість. Справа в тому, що з початку року банки почали наввипередки знижувати депозитні ставки», – зазначає видання.

Як результат, за даними Українського індексу ставок по депозитах фізичних осіб, у січні середньозважена ставка по гривневих вкладах на три місяці знизилася майже на 2 п. п. – до 17,7 % річних, по річних – трохи менше як на 1 п. п. (до 18,7 %). Аналогічна тенденція характерна і для валютних вкладів (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 20.02).

Із 2012 р. в економіку Херсонської області іноземними інвесторами вкладено 60,4 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Про це повідомляє Головне управління статистики у Херсонській області.

Обсяг внесених з початку інвестування в економіку області прямих іноземних інвестицій на 31 грудня 2012 р. становив 245,2 млн дол. США, що на 18,8 % більше обсягів інвестицій на початок 2012 р.

Інвестиції надійшли зі 46 країн світу. До основних країн-інвесторів, на які припадає 78,1 % загального обсягу прямих інвестицій, належать Кіпр, Велика Британія і Казахстан. Найбільші обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості (зокрема, харчової), торгівлі й сільського господарства (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 20.02).

Авіакомпанія «АэроСвіт» задолжала «Шереметьєво» за топливо.

Арбитражний суд Москви 19 лютого постановив взыскать с української авіакомпанії «АэроСвіт» 2,2 млн долл. за

топливо в пользу топливно-заправочного комплекса московского аэропорта «Шереметьево». На предварительном заседании суд по ходатайству истца увеличил размер требований с 1,4 млн долл. до 2,1 млн долл. Кроме суммы основного долга, с компании взыскали еще 68 тыс. долл. неустойки.

В материалах дела также отмечается, что 17 января суд отказался арестовывать денежные средства «АэроСвита» в размере 1,42 млн долл. для обеспечения иска. Суд, рассмотрев ходатайство ТЗК «Шереметьево», посчитал его «не подлежащим удовлетворению, поскольку заявитель документально не подтвердил, что непринятие этих мер может затруднить или сделать невозможным исполнение судебного акта, а также причинить заявителю значительный ущерб».

Напомним, 29 декабря в отношении «АэроСвита» было возбуждено дело о банкротстве. В заявлении компании о возбуждении дела сообщалось, что ее задолженность перед кредиторами составляет 4,3 млрд грн при общей балансовой стоимости активов в 1,5 млрд грн.

Однако 5 февраля по иску структур Государственной налоговой службы начало банкротства было отменено.

Тем не менее, компания, располагавшая наибольшей в Украине сетью маршрутов, фактически свернула полеты, оставив за собой только некоторые дальнемагистральные рейсы (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 19.02).

Возможность бесплатно получить ключ электронной цифровой подписи и усиленный сертификат к ней позволила 199 тыс. физических и юридических лиц – абонентам Аккредитованного центра сертификации ключей Государственной налоговой службы – сэкономить около 183,6 млн грн. Об этом сообщили в пресс-службе Министерства доходов и сборов Украины (<http://ubr.ua/finances/taxes/ukrainskie-nalogoplatelshiki-nachali-ekonomit-209797>).

Согласно сообщению, стоимость одного усиленного сертификата электронной цифровой подписи в коммерческих аккредитованных центрах сертификации ключей составляет в среднем 500 грн.

В Миндоходов напомнили, что наиболее активными пользователями услуг Центра сертификации ключей остаются физические лица. Только в январе в центр обратились 37,7 тыс. новых абонентов, которые получили 46,4 тыс. усиленных сертификатов. Количество юридических лиц – новых абонентов составило 13,4 тыс., им выдано 31,8 тыс. электронных ключей.

При этом аналитики Миндоходов прогнозируют, что по итогам февраля количество клиентов центра будет расти и дальше, поскольку с 6 февраля ключи для таможенных операций также выдаются в Центре сертификации ключей Государственной налоговой службы.

По состоянию на 5 февраля 2013 г. количество владельцев электронных ключей, предоставленных в Центре сертификации ключей Министерства доходов и сборов Украины для оформления налоговой отчетности в электронном виде, возросло до 148 тыс. абонентов – 99,2 тыс. частных предпринимателей и 48,8 тыс. юридических лиц (*Український Бізнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2013. – 20.02*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Производство стали в Украине в январе 2013 г. составило 2,748 млн т, что на 4,4 % хуже результатов прошлого года января. Такие данные приведены в ежемесячном докладе международной аналитической организации World Steel Association (WSA).

Несмотря на такое падение, отечественные металлурги сумели подняться на одну позицию в рейтинге крупнейших производителей стали, потеснив Бразилию с ее 2,620 млн т (падение на 6,1 %). Впереди Украины находится Турция, где в январе выплавляли 2,859 млн т стали (падение на 8,8 %).

Улучшение показателей выпуска в металлургии на фоне повышения мировых цен на сталь дает возможность говорить о том, что производство, возможно, достигло дна и будет постепенно восстанавливаться, отмечает Е. Белан, главный экономист Dragon Capital.

Первая тройка производителей остается неизменной – Китай (59,3 млн т), Япония (8,9 млн т) и США (7,2 млн т). Также в десятку входят Индия, Южная Корея, Россия и Германия.

Напомним, что в 2012 г. Украина опустилась с восьмого на десятое место по производству стали в мире, пропустив вперед Турцию и Бразилию. Снижение производства составило 6,9 %, при этом было выплавлено 32,9 млн т стали. В результате доля Украины в мировом производстве стали в 2012 г. снизилась с 2,3 % до 2,1 %.

Напомним, металлургия является локомотивом украинской экономики. Ее доля в ВВП Украины оценивается разными экспертами в диапазоне от 27 до 33 %. На метпродукцию приходится треть украинского экспорта (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 20.02).

Рост безработицы в январе этого года в Украине является сезонной тенденцией. Об этом заявила министр социальной политики Н. Королевская.

По ее словам, та безработица, которую зафиксировал Госстат, является сезонной. Известно, что в течение января число безработных возросло на 50 тыс. – тех, что официально зарегистрированы. Такие показатели – сезонная тенденция, ведь многие предприятия каждый год делают технологические перерывы. В ходе же обращений к работодателям делаются не очень оптимистичные выводы, однако в правительстве над этой ситуацией работают, отметила министр. Как известно, число безработных в январе 2013 г., по сравнению с показателем декабря 2012 г., возросло на 57,7 тыс. (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 20.02).

В самых развитых государствах мира в конце прошлого года начался спад. Об этом говорит отчет Организации по экономическому сотрудничеству и развитию. Совокупный ВВП 34 стран-членов ОЭСР с октября по декабрь 2012 г. сократился на 0,2 %. Это первое падение с начала 2009 г.

Из ведущих экономических держав планеты только Канада, вероятно, покажет рост ВВП – данных за IV квартал отсюда еще нет. В странах же еврозоны, по оценкам базирующейся в Париже организации, спад составил 0,6 %, глубже остальных – на 0,9 % – «просела» экономика Италии. В Японии – минус 0,1 %, в США – нулевой рост. И хотя по итогам всего года общий ВВП ОЭСР возрос на 1,3 %, аналитики крайне обеспокоены.

Отсутствие роста становится трудно решаемой проблемой, если наращивать расходы для стимулирования экономики стране не позволяют гигантские долги. Это случай Франции. Министр иностранных дел, бывший в свое время премьером, Л. Фабиус, заявил, что обещанного роста ВВП на уровне 0,8 % Франция в этом году не получит, максимум – 0,3 %. Это подтвердил и президент страны. Ранее французское правительство признало, что и сократить дефицит бюджета до требуемых европейскими нормами 3 % ВВП Париж не сумеет (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>). – 2013. – 19.02).

За даними Міністерства фінансів Японії, у січні економіка країни пережила рекордний зовнішньоторговельний дефіцит, який становив майже 17,5 млрд дол., передає ВВС.

Хоча японський експорт зріс уперше за вісім місяців, розмір імпорту збільшився набагато сильніше на тлі зростання цін на нафту й газ. Обсяг торгівлі із США й найбільшими азіатськими країнами поступово збільшується, цьому сприяє й ослаблення напруження в територіальних суперечках між Японією і Китаєм.

Однак у торгівлі з країнами ЄС спостерігається спад. Як зазначають економісти, високий рівень експорту в Японії підтримувався за рахунок попиту на японські автомобілі, проте останнім часом він став знижуватися через високі ціни на бензин (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 20.02).

Испанские власти хотят любой ценой сократить объемы заимствования как на общенациональном, так и на региональном уровне, передает finmarket.ru (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/world/ispaniia-hochet-sokratit-obemy-zaimstvovaniia-209761>).

Правительство Испании ввело предельные показатели доходности для аукционов по размещению долговых обязательств 17 полуавтономными провинциями страны, сообщает Bloomberg со ссылкой на информированные источники. Как ожидается, такая мера лишит не менее половины испанских регионов доступа к долговому рынку.

Власти хотят, чтобы премия к доходности суверенных бондов для бумаг отдельных провинций не превышала 100 базисных пунктов. Однако, например, для облигаций Каталонии на 1 млрд евро с погашением в 2020 г. спред уже составляет 314 базисных пунктов.

Новые правила начали применяться с 15 февраля – первым стал выпуск бумаг Кастильи-Леона на 598 млн евро. Однако, отмечает Bloomberg, правительство Испании не спешит официально объявлять о введенном пределе доходности (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 20.02).

Одна из ведущих в Испании девелоперских групп Reyal Urbis объявила о банкротстве, не сумев договориться с кредиторами о реструктуризации долга.

Как и другие риелтерские компании, Reyal Urbis стала жертвой краха испанского рынка жилья – с 2007 г. цены упали на 40 %. На конец сентября долги Reyal Urbis составляли 3,6 млрд евро, на ее балансе было 237 тыс. кв. м коммерческой недвижимости и почти 900 готовых жилых домов. Покупателей нет. Сегодня в Испании стоят пустыми более 1 млн домов. Банкротство Reyal Urbis может стать вторым по значимости после разорения испанского риелтера Martinsa Fadesa в 2008 г., тогда банки-кредиторы потеряли 7 млрд евро (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>). – 2013. – 19.02).

Французская пищевая компания Danone сократит 900 рабочих мест в 26 европейских странах в 2013–2014 гг. Об этом сообщается в пресс-релизе производителя продуктов питания.

В результате количество сотрудников Danone в ЕС уменьшится на 10 % (штат европейских работников группы насчитывает 9 тыс. человек). Сокращения состоятся в рамках программы уменьшения расходов на 200 млн евро, принятой в минувшем декабре. Крупнейший в мире производитель йогуртов отмечает продолжающееся падение спроса в еврозоне, где компания представлена более широко, чем ее основные конкуренты Nestle или Unilever.

На днях Danone также сообщила о результатах деятельности в 2012 г. За отчетный период выручка компании впервые в истории преодолела отметку в 20 млрд и составила 20,87 млрд евро. По сравнению с 2011 г. показатель увеличился на 5,4 %. Более 60 % выручки группа получила за пределами ЕС (*Lenta.ru* (<http://lenta.ru>). – 2013. – 19.02).
